

Anotācija pētījumam par Latvijas iedzīvotāju prasmēm un ieradumiem lietot tehnoloģijas mediju pakalpojumu saņemšanai

Pētījuma mērķi un galvenie rezultāti latviešu valodā	Pētījuma mērķi un galvenie rezultāti angļu valodā
<p>Pētījuma mērķi ir noskaidrot:</p> <ol style="list-style-type: none">1) noskaidrot Latvijas iedzīvotāju prasmes un ieradumus lietot tehnoloģijas mediju pakalpojumu saņemšanai;2) noskaidrot iedzīvotāju informētību par mākslīgā intelekta pielietošanu medijos, iedzīvotāju prasmes patērēt un pielietot mākslīgā intelekta rīkus mediju patērēšanā un satura veidošanā. <p>✓ Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, Latvijas sabiedrība aktīvi izmanto dažādas interneta tehnoloģijas informācijas gūšanas nolūkos, aktīvi komunicē sociālo tīklu vietnēs/ medijos. Nozīmīgākie informācijas resursi ir internetā bāzētās platformas un ziņu kanāli, televīzija, radio un video koplietošanas platformas, kurus izmanto vairāk nekā 70% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju.</p> <p>✓ Šogad būtiski pieaugusi interese par mākslīgo intelektu, paaugstinājušies tā izmantošanas un prasmju rādītāji:</p> <ul style="list-style-type: none">➢ Sabiedrībā visai strauji pieaudzis cilvēku skaits ar mākslīgā intelekta lietošanas pieredzi, sasniedzot 44% (+20% salīdzinājumā ar 2024.g.).➢ Uzlabojas iedzīvotāju spējas atšķirt, kad saturs ir radīts vai modificēts ar mākslīgā intelekta palīdzību. Šogad jau gandrīz puse (45%) respondentu apgalvoja, ka vienmēr vai bieži spēj atpazīt mākslīgā intelekta veidotu saturu.➢ Kaut gan lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju vēl aizvien kritiski vērtē savas zināšanas par mākslīgo intelektu un tā izmantošanas prasmes, tomēr sabiedrības izpratne šajos jautājumos būtiski uzlabojas. Šogad kā kopumā labas savas zināšanas par mākslīgo intelektu raksturoja 37%, prasmes izmantot mākslīgā intelekta rīkus kā labas vērtēja 33% respondentu.➢ Pārlicinoši populārākais mākslīgā interneta rīks ir ChatGPT, kuru pašlaik izmanto jau 37% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. <p>✓ Lēnām progresē iedzīvotāju zināšanas un tehnoloģiju lietošanas prasmes. Vairākums respondentu pozitīvi vērtēja savas interneta tehnoloģiju lietošanas prasmes (pozitīvi vērtēja 59%), spējas apgūt un patērēt jaunas mediju un komunikācijas platformas, tehnoloģijas un rīkus (57%), prasmes uzstādīt vai konfigurēt jaunu ierīci (54%).</p> <p>✓ Tāpat kā 2024. gadā, arī šogad nav vērojama liela interese par Latvijā ierobežotu saturu internetā. Esošos ierobežojumus ir mēģinājuši apiet 8% iedzīvotāju, tas ir izdevies 6% aptaujāto.</p> <p>✓ Līdzīgi kā 2024. gadā, arī šogad pētījuma rezultātus caurvij šādas tendences - jo gados jaunāki, ar augstāku izglītības līmeni, finansiāli nodrošinātāki ir respondenti, kā arī jo urbanizētāka ir apdzīvotā vieta, jo lielāks ir to aptaujas dalībnieku skaits, kuri spēj apgūt un patērēt jaunas mediju un komunikācijas platformas, tehnoloģijas, tai skaitā mākslīgā interneta rīkus.</p>	<p>The objectives of this study are to find out:</p> <ol style="list-style-type: none">1) the skills and habits of Latvian residents in using technology to access media services;2) the awareness of residents regarding the use of artificial intelligence in the media, as well as the skills of residents to consume and use artificial intelligence tools. <p>✓ According to the study results, Latvian society actively uses various internet technologies to gather information and actively communicates on social network/media platforms. The most significant information resources are internet-based platforms and news channels, television, radio and video-sharing platforms, which are used by more than 70% of the surveyed Latvian residents.</p> <p>✓ This year, there has been a significant increase in interest in artificial intelligence, with higher usage and skill levels:</p> <ul style="list-style-type: none">➢ There has been a sharp increase in the number of people with experience in using artificial intelligence, reaching 44% (+20 compared to 2024);➢ The ability of residents to distinguish when content has been created or modified with the help of artificial intelligence is improving. This year, nearly half (45%) of respondents claimed that they can always or often recognise content generated by artificial intelligence.➢ Although the majority of Latvian residents still critically assess their knowledge about artificial intelligence and their skills in using it, society's understanding of these issues is significantly improving. This year, 37% of respondents described their knowledge about artificial intelligence as good, while 33% rated their skills in using artificial intelligence as good.➢ The most popular artificial intelligence tool is ChatGPT, which is currently used by 37% of the surveyed Latvian residents. <p>✓ The knowledge and technology usage skills of the residents are progressing slowly. The majority of respondents positively rated their internet technology usage skills (59%), their ability to learn and use new media and communication platforms, technologies and tools (57%), and their skills setting up or configuring new device (54%).</p> <p>✓ As was the case in 2024, there is still little interest this year in content restricted in Latvia on the internet. 8% of residents have tried to bypass the existing restrictions, with 6% of respondents succeeding.</p> <p>✓ Similar to 2024, this year's study results show the following trends – the younger the respondents, the higher their level of education and financial security, and the more urbanized their place of residence, the greater the number of survey participants who are able to learn and use new media and communication platforms and technologies, including artificial intelligence tools.</p>

Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas	Tehnoloģijas mediju pakalpojumu saņemšanai – zināšanas, prasmes, lietošana
Pētījuma pasūtītājs	Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome, reģ. Nr. 90000081852
Pētījuma īstenotājs	Tirgus un sociālo pētījumu aģentūra “Latvijas Fakti”
Pētījuma īstenošanas gads	2025
Pētījuma finansēšanas summa un finansēšanas avots	19862 euro bez PVN;
Pētījuma klasifikācija	Sabiedriskās domas pētījums
Politikas joma, nozare	Masu informācijas (plašsaziņas) līdzekļu politika
Pētījuma ģeogrāfiskais aptvērums (visa Latvija vai noteikts reģions/novads)	Visa Latvija
Pētījuma mērķa grupa/-as	Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 15 gadiem
Pētījumā izmantotās metodes pēc informācijas ieguves veida:	Kvantitatīvās aptaujas veikšana un datu analīze
Kvantitatīvās pētījuma metodes:	
1) aptaujas izlases metode	Aptauja tika veikta, izmantojot kombinētu datu ieguves metodi: 75% interviju iegūtas, izmantojot tiešās (personīgās) intervēšanas metodi respondentu dzīves vietās un 25%, izmantojot datorizētas telefonintervijas.
2) aptaujāto/anketēto respondentu/vienību skaits	1354 Latvijas Republikas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā virs 15 gadiem. Izlase aprēķināta, balstoties uz jaunākajiem statistikas datiem par Latvijas Republikas iedzīvotājiem
Izmantotās analīzes grupas (griezumi)	Respondentu dzimums, vecums, tautība, izglītības līmenis, ienākumu līmenis uz vienu ģimenes locekli mēnesī, nodarbinātība, dzīvesvietas reģions, apdzīvotās vietas tips.
Pētījuma pasūtītāja kontaktinformācija	Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes loceklis Andis Plakans, e-pasts: andis.plakans@neplp.lv ; Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes Juridiskā departamenta vadītāja vietniece Viktorija Ogļina, tālr.: 67221848, e-pasts: viktorija.oglina@neplp.lv ; Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes Juridiskā departamenta vadītāja Dace Balode, tālr.: 67221848, e-pasts: dace.balode@neplp.lv .
Pētījuma autori	Oksana Kurcalte, Evija Mansone, Jeļena Karadžana, Ivars Krastiņš, Helēna Zaķe, Oskars Zalāns